

Kompetanseløft i Nord-Troms

Prosjekt Kompetanseløft i Nord-Troms 2014 - 2019

Sluttrapport 10.09.2019

Godkjent i fellesmøte 19. september 2019
Nord-Troms Regionråd og Styrings- og ressursgruppa for NTSS

Nord-Troms
Studiesenter

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord

1. Sammendrag	4
2. Bakgrunn.....	5
3. Visjoner og mål	5
3.1 Visjon	5
3.2 Hovedmål	5
3.3 Delmål	5
4. Organisering	6
5. Prosjektmodell	7
6. Strategisk rekruttering og kompetanseutvikling i kommunene	7
6.1 Målsetting	7
6.2 Aktivitetsmål	7
6.3 Planlagte aktiviteter	8
6.4 Gjennomføring	8
6.4.1 Helse	8
6.4.2 Oppvekst	9
6.4.3 Drift	9
6.4.4 Ledelse	9
6.4.5 Personal	10
6.5 Resultater	11
6.5.1 Helse	11
6.5.2 Oppvekst	11
6.5.3 Annet	12
7. Strategisk rekruttering og kompetanseutvikling i bedrifter	12
7.1 Målsetting	12
7.2 Aktivitetsmål	13
7.3 Planlagte aktiviteter	13

7.4 Gjennomføring.....	13
7.4.1 Prioritering og kartlegging	14
7.4.2 Kvalifiseringstiltak – kurs og utdanning	14
7.4.3 Strukturer for samhandling- arenabygging	15
7.4.4 Internship og oppgaveskriving.....	15
7.5 Resultater	16
7.5.1 Kvalifiseringstiltak	16
7.5.2 Samhandling – arenabygging	17
8. Fellesområdet: Motor – Mekler –Møteplass	18
8.1 Målsetting	18
8.2 Planlagte aktiviteter	18
8.3 Gjennomføring	19
8.3.1 Samhandling og avtaler	19
8.3.2 Rekruttering og utdanning	19
8.3.3 Arena og nettverk	20
8.3.4 Markedsføring	21
8.3.5 Studiebibliotekene	21
8.4 Resultater	22
8.4.1 Samhandling og avtaler	22
8.4.2 Rekruttering og utdanning	22
8.4.3 Annet	23
9. Effekter av <i>Kompetanseløft i Nord-Troms</i>	24
10. Videre anbefalinger	25

FORORD

Kompetanse er et av fem strategiske veivalg for Nord-Troms Regionråd og de framtidige kompetansebehovene i vår region påvirkes av en rekke faktorer. Noen av drivkreftene er globale, andre nasjonale, regionale eller lokale, som kan virke alene eller sammen med andre. Kompetansen vi besitter i Nord-Troms nå og framover vil prege hvordan vi møter ulike drivkrefter.

Kommunene er i dag sentrale aktører for å løse viktige samfunnsutfordringer, i tillegg må kommunene være i stand til å håndtere nye velferdsreformer i framtiden. Kommunene har fått stadig økte krav i form av lovpålagte rettigheter og plikter, flere oppgaver og økt krav om rapportering knyttet til statlig tilsyn. Dette krever relevant og tilstrekkelig kompetanse i kommunene.

Arbeid med næringsutvikling er en viktig del av lokalsamfunnet og et av regionens satsingsområder og kompetanseoppbyggingen må avspeile næringslivets behov og fokusere på rekruttering og kompetanse i bedrifter og bransjer.

Nord-Troms kommunene og Troms Fylkeskommune gikk i 2014 sammen om finansiering av det 5-årige prosjektet *Kompetanseløft i Nord-Troms*. I løpet av prosjektperioden er det gjennomført tre utviklingsprogram rettet mot utvikling av kompetanse i kommunesektoren, næringslivet og Nord-Troms Studiesenter.

Den foreliggende rapporten beskriver de områder som har vært prioritert under hvert utviklingsområde, hvilke resultater som er oppnådd i prosjektet samt hvilke tiltak som ønskes videreført.

Prosjekt *Kompetanseløft i Nord-Troms* har blitt gjennomført i samarbeid med mange ulike aktører, offentlig og private virksomheter. Takk til alle for engasjement i samarbeidet!

Øyvind Evanger

Saksordfører i Nord-Troms Regionråd

1.SAMMENDRAG

Kompetanseløft i Nord-Troms er et utviklingsprogram som har vært med på å skape større fokus på kompetanse som et av virkemidlene til å utvikle næringsliv og offentlig virksomhet, som får tilgang på kompetent arbeidskraft og kan bruke infrastrukturen som bygges opp for utvikling av eget personale.

Prosjektet ble startet i 2014 og avsluttet våren 2019. Det har vært inndelt i 3 hovedaktiviteter: Strategisk rekruttering- og kompetanseutvikling i kommunene, strategisk rekruttering og kompetanseutvikling i bedrifter og fellesområder motor – mekler – møteplass.

Prosjektet har hatt en bredt sammensatt styrings- og ressursgruppe med åtte representanter fra UiT Norges arktiske universitet, Troms Fylkeskommune, kommunene i regionen, næringslivet, videregående skole og studiebibliotekene.

Rapporten inneholder en beskrivelse av hvilke områder som har vært prioritert innen hver hovedaktivitet og hvordan vi har gjennomført aktivitetene. Innenfor offentlig sektor ble det gjort et stort arbeid innen helse- og omsorgsektoren med kartlegging av stillinger og regional kompetanseplan med tiltaksdel. Mange av tiltakene er iverksatt og ønskes videreført også etter at prosjektet er slutt. For næringslivet ble det utarbeidet kursplan og gjennomført mange kurs- og kursrekker. Størst oppmerksomhet fikk vertskaps- og lokalkunnskaps opplæringa. Gjennom prosjektet har Nord-Troms studiesenter fått større oppmerksomhet og anerkjennelse.

Vi håper at større interesse for felles-satsinger i Nord-Troms vil bli en effekt av Kompetanseløft i Nord-Troms, og de tiltakene som er gjennomført som del av dette prosjektet.

2. BAKGRUNN

Kompetanseløft i Nord-Troms har vært et utviklingsprogram i regi av Nord-Troms Studiesenter basert på strategidokument. Programmet var forankret i Nord-Troms Strategier og Regional Planstrategi for Troms. Troms Fylkeskommune har vært medfinansør. Troms Fylkeskommunes økonomiske satsing muliggjorde en forsterket innsats på alle de tre områdene strategiplanen skisserte.

Offentlig sektor: Et utviklingsprogram for strategisk kompetanseutvikling i kommuneorganisasjonene, der kunnskap om kommunenes utfordringer og behov for kompetanse danner grunnlag for utdanninger både på fagskole – og høyere nivå. Videre – og etterutdanninger vil ha en sentral rolle i bildet.

Bedrifter: Et utviklingsprogram basert på nettverk og klynge–tenking på tvers av kommunegrenser. Hver klynge har kompetanse som tema. Tilrettelegge for mer tilpasset kompetanse for bedriftene. Samhandling med Nærings – og utviklingsplan for Nord-Troms; ressursdisponering – samordne ressurser

Felles områder: Strategiske utviklingsområder som er suksesskriterier, og studiesentrets forutsetning for innovasjon og samfunnsutvikling på tvers av sektorer

3. VISJONER OG MÅL

3.1 VISJON

Nord-Troms skal fremstå som attraktiv og nytenkende

3.2 HOVEDMÅL

Å styrke samfunns- og næringsutviklingen i regionen ved å gi utdanningstilbud som kan bidra til å rekruttere, videreutvikle og beholde kompetent arbeidskraft.

3.3 DELMÅL

I løpet av prosjektperioden skal det gjennomføres tre utviklingsprogram rettet mot utvikling av kompetanse i kommunesektoren, næringslivet og Nord-Troms Studiesenter.

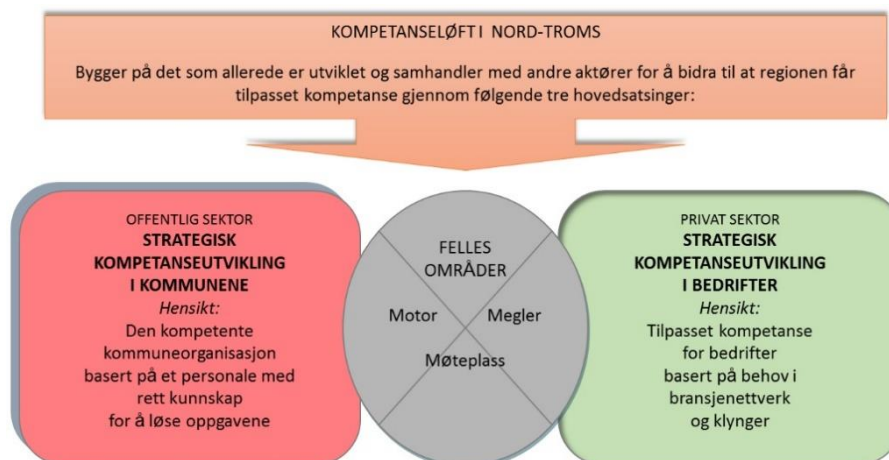
4. ORGANISERING

Møte i Styrings- og ressursgruppa Foto: NTSS

Prosjekteier	Nord- Troms Regionråd
Prosjektansvarlig	Berit Fjellberg
Prosjektleder	Lisbeth Holm/ Kristin Vatnelid Johansen
Styringsgruppe	Inger-Ann Hanssen, UiT- SKA, leder Øyvind Evanger, Regionrådet – saksordfører Cissel Samuelsen, Rådmannsutvalget –saksrådmann Margrethe Haslund, Studiebibliotekene Sedolf Slettli, Troms Fylkeskommune Jens Kristian Nilsen, NUNT/ Næringslivet Mona Salamonsen, Næringslivet Olaug Bergset, Nord-Troms videregående skole
Prosjektmedarbeidere	Lisbeth Holm (1.12.15 – 1.02. 2017) Jan Fjære (5.01.2015– 31.10.2018) Daniel Vollstad Johnsen (1.11.2018 – 30.04.2019)

5. PROSJEKTMODELL

6. STRATEGISK REKRUTTERING OG KOMPETANSEUTVIKLING I KOMMUNENE

6.1 MÅLSETTING

Den kompetente kommuneorganisasjon basert på et personale med rett kunnskap for å løse oppgavene.

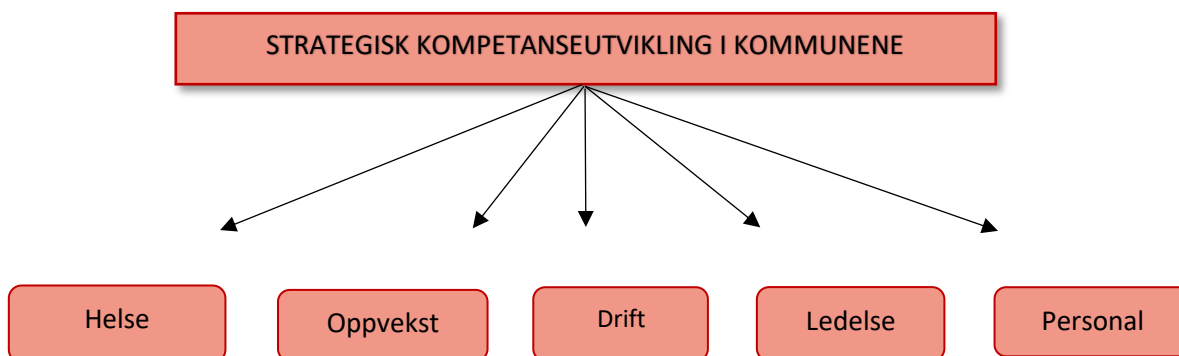
6.2 AKTIVITETSMÅL

Gjennom kartlegging og annen kunnskapsinnhenting skal det lages bemanningsplaner for kommunene. Det skal lages strategiske rekrutterings- og kompetanseplaner på regionalt nivå som kan brukes målrettet i arbeidet med å sikre kommuneorganisasjonene rett kompetanse for utfordringer på kort og lang sikt. På bakgrunn av dette vil Nord-Troms Studiesenter jobbe opp mot kunnskapsleverandører for å sikre at regionen får tilgang på den kompetanse det er behov for. Nord-Troms Studiesenter skal være den infrastrukturen for kompetanse som både kartlegger, utformer strategier og gjennomfører kompetansetiltak sammen med de 6 Nord-Troms kommunene.

6.3 PLANLAGTE AKTIVITETER

- Kartlegging av felles utfordringer i forhold til framtidig bemanning og rekruttering.
- Bearbeiding av innsamlet materiale
- Regionale nettverk
- Mekte etterspurt kompetanse
- Plan for profesjonsutdanning
- Lederutviklingsprogram
- Nettverk for personalmedarbeidere
- Samarbeidsmøter
- Evaluering- rapportering- informasjon og spredning

6.4 GJENNOMFØRING

6.4.1 HELSE

Rådmannsutvalget i Nord- Troms har vært styringsgruppe for strategisk kompetanseutvikling i kommunene. Rekruttering til, og kompetanseheving i, helsesektoren var første prioritet. I samarbeid med UiT ble stillinger innen helse i Nord-Troms kartlagt. Rapporten, "**Levende studie- og læringsentra? Varsel om en mulig krise**", forelå våren 2016 og dannet grunnlaget for det videre arbeidet i prosjektet.

Med bakgrunn i kartlegging av behov jobbet prosjektansvarlig sammen med sektorlederne for helse- og omsorg i regionen i 2016 fram «**Rekrutterings- og kompetanseplan 2016-2020 Helse- og omsorgsområdet i Nord-Troms**» med egen tiltaksdel for de 6 Nord-Troms kommunene. Planen tar for seg tre dimensjoner,

rekruttering, mobilisering og kompetanseutvikling. Denne planen ble vedtatt i alle kommunene og de fleste tiltakene er gjennomført eller i gang.

Sektorlederne har fortsatt sitt samarbeid i *Ledernetverk helse* med Nord-Troms Studiesenter som koordinator. Helse er det området innen kommunal forvaltning det er brukt mest tid på i *Kompetanseløft for Nord-Troms*.

6.4.2 OPPVEKST

Det andre store behovet i kommunene var innen oppvekst. Her ble det foretatt en kartlegging av behov for videreutdanning av lærerne for å møte sentrale krav. Kartlegginga ble i 2017 gjort i nært samarbeid mellom prosjektansvarlig og kommunene. Kommunene har gjennom fokus på dette økt sin andel lærere som tar videreutdanning på statlige midler.

Vi har også kartlagt behovet for rekruttering av nye lærere til regionen. I 2017 var om lag halvparten av lærerne i Nord-Troms 50 år eller eldre. I samarbeid med UiT campus Alta tilbyr vi nå fleksibel lærerutdanning master 1-7 og 5-10 halvt om halvt med samlinger på Storslett og i Alta, og all praksis på Storslett.

6.4.3 DRIFT

Kommunene melder om behov for planleggere, oppmålere, ingeniører etc. Det er svært få med slik utdanning i hver kommune og relativt hyppig utskifting. Dessuten er snittalder for de som er i slike stillinger høy. Lovverk og planverk endres, og det er behov for kompetanseheving og oppdatering.

Nord-Troms Studiesenter har arrangerte kurs i Plan og bygningsloven for aktuelle deltakere i alle 6 kommunene. Dessuten har vi arrangert ei kursrekke over to semester i kommunal prosjektlederkompetanse.

6.4.4 LEDELSE

Rådmannsutvalget ønsket et regionalt lederutviklingsprogram/lederseminar organisert gjennom Nord-Troms Studiesenter. Det ble søkt og innvilget OU- midler til to seminar i 2019 Tema for det første seminaret var internkontroll og tema for det andre var arbeidsgivers styringsrett. Målgruppe er rådmenn, sektor- og enhetsledere med ansvar for faglighet, økonomi, personal- og tjenestekvalitet.

6.4.5 PERSONAL

Kommunene i Nord-Troms har ulik organisering av personalmedarbeidere. Noen har personalleder, noen personlrådgiver eller personalkonsulent(er). Det er opprettet et HR-nettverk som skal jobbe med rekruttering i større sammenheng og samarbeid om rekruttering, gulrøtter som gjelder hele Nord-Troms – kompetanseheving etc., helhetstenking og fortrinn i hele Nord-Troms Kompetansekartlegginger som er gjort brukes som redskap til videre arbeid. HR-nettverket har et fysisk møte pr år, ellers på nett ved behov.

6.5 RESULTATER

Temadag helse juni 2017 Foto: NTSS

Lærerstuderer i Nord- Troms Foto: Framtid i nord

6.5.1 HELSE

Resultatene av kartleggingsundersøkelsen innen helse, og arbeidet med forankring og involvering av arbeidet i kommunene har vakt stor interesse. Vi har fått flere henvendelser om å stille opp i ulike fora for å fortelle om arbeidet, blant annet på Samhandlingskonferansen til UNN og Helse- og omsorgskonferanse i Tromsø . Sektorlederne for helse- og omsorg i kommunene har dannet nettverk med fastlagte, jevnligte møter hvor blant annet tiltakene i Regional kompetanseplan – helse følges opp.

Igangsatte og gjennomførte tiltak:

- Regionalt ledernetttverk med Nord-Troms Studiesenter som koordinator
- Ulike temanettverk (bl a. hverdagshabilitering og samstemming av legemidler)
- Fag- og temadager: “Barn som pårørende”, “Framtidas helse og omsorgsutfordringer i Nord-Troms” og “Vold og trusler på arbeidsplassen”.
- Vi fikk lagd rekrutteringsfilmen «Menn til helse»
- Etter inngått avtale med Helsefakultetet er NTSS koordinator for praksisplasser i NT for sykepleie, ergoterapi, fysioterapi, helsesøstre, spesial sykepleie og vernepleie

- Til enhver tid to kull i gang på desentralisert sykepleie (pr dato 24 studenter)
- Tilbud om fagbrev som helsefagarbeider
- Økte stillingshjemler
- Stipendordninger i kommunene ved kompetanseheving
- Kurs i praksisveiledning
- Andelen sykepleiere fra Nord-Troms på videreutdanning er økt (bl. a. master i helseledelse, master i folkehelse, master i psykisk helse, master i helsesykepleie, studie i velferdsteknologi, familieterapi, geriatri og distriktsykepleie)
- Aktiv omsorg
- Dokumentasjon av helsehjelp
- Helsefagarbeiderløftet (eget prosjekt, men nært knyttet opp til Kompetanseløftet)
- Velferdsteknologiprojektet (eget prosjekt, men nært knyttet opp til Kompetanseløftet)
- Deltatt på konferanse om digitalisering og velferdsteknologi 2017
- Nær dialog med videregående skole om vekslingsmodellen
- Tilbud om master i sosialt arbeid, samlingsbasert i Nord-Troms fra høsten 2019.

6.5.2 OPPVEKST

Sektorlederne for oppvekst hadde allerede et nettverk hvor vi inviterte oss inn. Kartlegging innen oppvekstsektoren har vært noe utfordrende fordi ulike fagbehov varierer fra år til år etter hva de tilsatte til enhver tid innehar av kompetanse. Det har også variert i hvor stor grad de ulike kommunene har benyttet seg av statlige ordninger for videreutdanning, men fokus på dette har økt antallet lærere på videreutdanning i alle kommunene.

Det ble tatt opp studenter til samlingsbasert lærerutdanning master 1-7 og 5-10 med oppstart høsten 2017. Nytt kull startet opp høsten 2018 og tredje kull denne høsten. Pr dato har vi 12 studenter på fleksible samlingsbaserte lærerutdanninger.

Økte krav til opptak på lærerutdanninga gjorde at vi i samarbeid med UiT Campus Alta arrangerte prekvalifiseringskurs til lærerutdanning i norsk og matematikk over 10 uker i 2017. Undervisningen var nettbasert. Vi informerte også om nytt nettbasert prekvalifiseringstilbud ved UiT våren 2019.

6.5.3 ANNET

Lederseminaret om internkontroll hadde 75 påmeldte fra de 6 Nord-Troms kommunene. Tilbakemeldingene var svært gode, og deltakerne ser fram til det neste seminaret i september med tema "Arbeidsgivers styringsrett". Til dette seminaret har deltakerne fra kommunene meldt inn utfordringer og problemstillinger som vil bli tatt opp. Det tas sikte på å fortsette med årlige slike seminar for de kommunale lederne med Nord-Troms Studiesenter som koordinator og fasilitator.

Kursrekka om prosjektlederkompetanse besto av 7 utvalgte moduler: Lederskap i prosjekter, Byggejus, Offentlige anskaffelser, Prosjektøkonomi, Framdriftsstyring, Planprosesser og omfangsledelse. Vi hadde et varierende antall deltakere alt etter hvilke moduler ansatte i kommunene hadde behov for kompetanse i. Til sammen hadde vi 50 deltakere, 20 av disse deltok bare på modulen Lederskap i prosjekter. De to siste modulene ble dessverre avlyst pga for få påmeldte.

I samarbeid med Fylkesmannen i Troms og Storfjord kommune har vi gjennomført kurs i Plan- og bygningsloven for 28 kommunalt ansatte fra hele regionen.

Deltakerne i HR-nettverket ser verdien i å ha et slikt nettverk til utvikling av personalarbeidet i egen kommune, utveksling av erfaringer og samarbeid om rekruttering og kompetanseheving. Nettverket vil bli videreført med 2 -4 møter pr år etter behov. For å sikre at nettverket opprettholdes er det et ønske at Nord-Troms Studiesenter fortsetter som koordinator for nettverket.

Kommunene har hatt forventninger om igangsetting av flere utdanningstilbud i regionen og til større aktivitet på flere felt, men vi må erkjenne at etablering av nye tilbud tar tid, og arbeidet med det prioriterte feltet helse tok mye ressurser i prosjektet.

7. STRATEGISK REKRUTTERING OG KOMPETANSEUTVIKLING I BEDRIFTER

7.1 MÅLSETTING

Å identifisere hindringer og flaskehalser for utvikling av viktige næringer i regionen, med fokus på rekruttering og kompetanse i bedrifter og bransjer.

7.2 AKTIVITETSMÅL

Gjennom et utviklingsprogram basert på klynger og nettverk på tvers av kommunegrenser, skal en identifisere behov for rekruttering og kompetanseheving i næringslivet slik at Nord-Troms kan ta del av veksten i landsdelen.

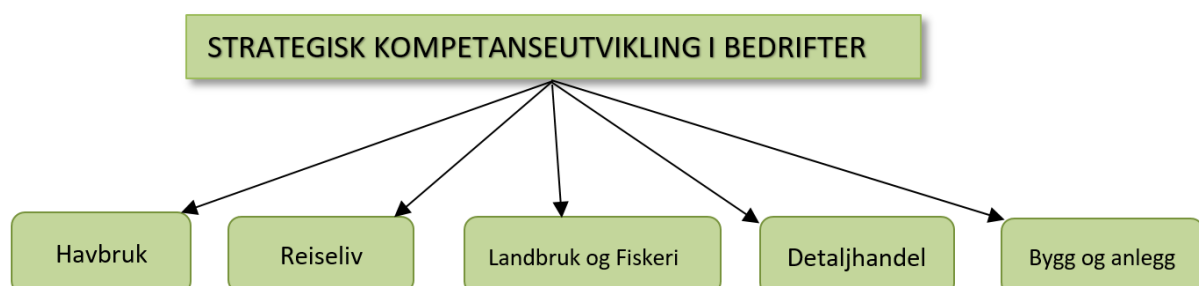
Arenaskaping – møteplasser for bransjer der rekruttering og kompetanse blir satt på dagsorden.

På bakgrunn av dette vil Nord-Troms Studiesenter jobbe opp mot kunnskapsleverandører for å sikre at regionen får tilgang på den kompetanse det er behov for. Nord-Troms Studiesenter skal være den infrastrukturen for kompetanse som både kartlegger, utformer strategier og gjennomfører kompetansetiltak i samarbeid med næringslivet i regionen.

7.3 PLANLAGTE AKTIVITETER

- Kartlegge behov for rekruttering og kompetanse
- Plan for prioriterte områder
- Jobbe fram relevante kvalifiseringstiltak
- Etablere faste strukturer for samhandling med bransjer og næringskonsulentene
- Konferanser/arenabygging for næringslivet – tema kompetanse og utvikling
- Evaluering- rapportering – informasjon og spredning

7.4 GJENNOMFØRING

7.4.1 PRIORITERING OG KARTLEGGING

Reiseliv og matproduksjon (herunder havbruk) ble prioritert som bransjer. I tillegg til arbeid mot havbruk og reiseliv, har oppmerksomheten og arbeidet etter hvert også vært rettet mot landbruk og fiskeri, bygge- og anleggsbransjen og handelsnæringen.

Kartleggingsarbeidet ble gjennomført parallelt med å sjekke interessen blant bedriftene for å engasjere studenter på internship eller skrive bedriftsrelatert studentoppgave. På den måten kunne vi henvende oss til bedriftene med et konkret kompetansetilbud, samtidig med at vi kunne kartlegge bedriftenes kompetansebehov og ønsker om kompetansetiltak.

Kartleggingen innenfor reiselivsnæringen tok utgangspunkt i bedrifter fra workshop (august 2015). Det ble gjennomført møter med bortimot 20 bedrifter.

Kartleggingen innenfor havbruksnæringen omfattet alle 6 bedrifter som er engasjert i næringen i Nord-Troms. Havbruksbedriftene ønsker direkte kontakt med kompetanse og rekrutteringsmiljøene, så det viste seg vanskelig for utviklingsprogrammet å finne en aktuell rolle innenfor denne bransjen.

Det ble ved flere anledninger vurdert hvordan kartleggingsarbeidet kunne bli bedre i forhold til andre bransjer, men det ble i den sammenheng påpekt at modeller som er egnet for kartlegging innenfor offentlig sektor ikke nødvendigvis egner seg i forhold til næringslivet. Til det er bedriftene altfor ulikt fungerende og organisert.

7.4.2 KVALIFISERINGSTILTAK – KURS OG UTDANNINGER

Utviklingsprogrammet for næringslivet har lagt vekt på å være lydhør for bedriftenes ønsker og behov. Det innebærer at kurs eller kompetansetiltak har blitt organisert raskt og tilbudt næringslivet på bakgrunn av slike ønsker. I arbeidet med innmelding av behov og rekruttering til ulike kurs og kursrekker har vi samarbeidet med Halti næringshage, næringsforeningene i regionen og de kommunale næringskonsulentene.

Gjennom kartlegging og kontakter fikk vi innmeldt behov/ ønske om fagutdanning i reiseliv/reiselivsfagskole. I prosjektet har vi jobbet med å få til en slik utdanning for og i Nord-Troms. Studietilbudet ved UiT campus Alta dekker ikke behovet for den kunnskap små reiselivsbedrifter har for å drive sin virksomhet. En del av aktørene har heller ikke studiekompetanse. Et fagskoletilbud innen reiseliv vil være et supplement til høyere utdanning og kan også rekruttere til dette. Vi er ikke i mål, men har dialog med Lofoten reiselivsfagskole.

Gjennom prosjektet har vi erfart at store aktører innen havbruk greier seg selv og ikke har behov for tilbud gjennom oss. Vi har likevel samarbeidet med studiesenteret Midt-Troms om desentraliserte studier i sjømatproduksjon og oppdrettsteknologi gitt av UiT, og med Blått kompetansesenter Nord om rekruttering og fagkurs.

7.4.3 STRUKTURER FOR SAMHANDLING – ARENABYGGING

Etablering av faste strukturer med bransjer i næringslivet ble forsøkt i startfasen. Etter hvert ble det klart at bedriftene og aktuelle bransje- og næringsorganisasjoner i regionen i liten grad var klare for å jobbe i faste strukturer med studiesenteret rundt kompetanseheving. Interessen var der når vi presenterte tiltak det var spesifikk interesse for i hvert enkelt tilfelle. Kun i forhold til reiselivsnæringen og gjennom et godt samarbeid med *Visit Lyngenfjord* har det vært mulig å etablere noe som kan ligne en samarbeidsarena.

Gjennom prosjektet og deltakelse på mange ulike arenaer er det knyttet kontakt med en lang rekke kompetansemiljøer innenfor interessante fagområder.

Utviklingsprogram næring var også involvert i å initiere et Campingnettverk med basis i Storfjord, men med deltagelse også utenfor Storfjords grenser gjennom 2015. Dette nettverket involverte 10 campingbedrifter. Samlinger pekte på viktige problemstillinger som campingbransjen står overfor, og som begrenser en videre vekst for campingnæringen i Nord-Troms. På grunn av svært sprikende mål og strategier bedriftene imellom ble det ikke funnet grunnlag for å fortsette denne satsningen.

7.4.4 INTERNSHIP OG OPPGAVESKRIVING

Parallelt med kartleggingsarbeidet ble interessen hos bedriftene for å engasjere studenter på internship eller skrive bedriftsrelatert studentoppgave sjekket. Det ble gjennomført bedriftsbesøk hos rundt 25 aktører for å kartlegge kompetansebehov og samtidig introdusere tilbudet til bedriftene gjennom internship-ordningen og muligheten for å engasjere studenter til å skrive bachelor- eller masteroppgaver med utgangspunkt i bedriftsrelaterte problemstillinger.

Et godt samarbeid med UiT er etablert i forhold til internship. Det ble jobbet med internship-ordningen i forhold til 13 bedrifter innenfor reiseliv og havbruk. Noen av

disse ble etterhvert gjort om til oppgaveskriving for bedriften eller annen type avtale/engasjement

Arbeidet mot bedrifter har fått opp næringslivets øyne for hvordan de kan bestille tilbud fra og benytte seg av studiesenteret. Og studiesenteret har fått mange nye, nyttige kontakter. Arbeidet med internship er viet stor interesse. Nord-Troms Studiesenter deltok på rekrutterings- og sjømatseminar i 2016 med innlegg om tema.

7.5 RESULTATER

Kurs: Lønnsomhet for bedrifter Foto: NTSS

Lokalkunnskapskurs

7.5.1 KVALIFISERINGSTILTAK

Gjennom prosjektet er det utarbeidet en egen kursplan, og følgende kurs og kursrekker er gjennomført:

- Markedsføring på sosiale medier
- Coachende ledelse I
- Coachende ledelse II
- Økonomi for ikke-økonomer (i Kåfjord og i Nordreisa)
- Lønnsomhet som mål for bedriftsutvikling
- Surdeigsbaking
- Adobe InDesign
- Netthandel
- Lag film med mobilen (bl.a. med tanke på markedsføring)
- Grunnleggende styrekurs
- Utfordringer som underentreprenør (bygg og anlegg)
- Salg - og service
- Workshop: Konkurranseskraft og lønnsomhet
- Vertskaps- og lokalkunnskapskurs i 2016, 2017 og 2018 med kurs, webinar og besøksprogram

Reiselivsfagskole

Nord-Troms får stadig flere aktører innen reiseliv, og behovet for kompetanse er klart tilstede. Vi fortsetter arbeidet med samlingsbasert fagutdanning i reiseliv i Nord-Troms. Da fagskolen i Troms ikke kommer til å starte slikt tilbud kontaktet vi Lofoten Reiselivsfagskole i Svolvær. De har fått NOKUT godkjent (2018) samlingsbasert årsstudium i reiseliv tatt over et eller to år, og vil prøve det ut i Stjørdal og Mo I Rana før de ev tilbyr det til Nord-Troms.

Sjømatproduksjon

I Nord-Troms fikk vi for kort tid til å rekruttere søkere til dette studieemnet og fikk ingen deltakere. Gjennom Blå fond og tilsagn fra TFK har vi sammen med Midt-Troms finansiering for emnet oppdrettsteknologi. Det gjenstår å se om UiT har kapasitet til å starte slikt fleksibelt studie i 2020. Ved besøk hos havbruksbedrifter i Alta og Nord-Troms vinteren 2019 fikk vi bekreftet interesse for dette.

7.5.2 SAMHANDLING – ARENABYGGING

I tillegg til utstrakt møtevirksomhet med ulike bransjer og bedrifter har vi arrangert Kultur næringsseminar i juni 2015, samt to store konferanser:

- Reiselivskonferansen "*Vi møtes i Nord-Troms*" – oktober 2015 med 70 deltakere.
- "*Nord-Troms når nye markeder*" – september 2017 med 160 deltakere.

Vi har også deltatt på ulike arenaer for å få kunnskap og bygge nettverk

- TFK – Næringsarena Troms
- Tromskonferansen
- Møte om næring i nord med statsministeren
- Forskningsseminarer

Gjennom Kompetanseløftet har næringslivet fått opp øyne for hvordan de kan bestille tilbud fra og benytte seg av studiesenteret. Og studiesenteret har fått mange nye, nyttige kontakter. Arbeidet med internship er også viet stor interesse. Vi erfarer at sjømatnæringa er stor og på mange måter «klar seg sjøl». I arbeidet med andre næringer i Nord-Troms har vi erfart at mange små bedrifter ikke mulighet til, eller ønske om, studiepoenggivende kompetanseheving. Derimot har dagskurs og korte kursrekker blitt tatt godt imot.

Når vi stiller spørsmålet om prosjektet har gitt de resultatene vi ønsket oss og håpet på, blir nok et svar at vi fremdeles ser at konkrete interkommunale samarbeidsprosjekter i form av kurs- og utdanningstilbud og andre kompetansetiltak er relativt lavt prioritert i regionen. Det er også store sprik mellom de enkelte kommuners mål og strategier. Det gjør det ofte langt tyngre å jobbe med slike prosjekter enn det burde være, og langt vanskeligere å ta ut de synergieffektene man burde kunne få ut av slike samarbeid. Det har nok gitt prosjektet mindre gjennomslagskraft enn det burde gitt gjennom denne prosjektperioden.

Tilbud til næringslivet må oppfattes som nyttige og med konkret nytteverdi for bedriftene for å få oppslutning om disse. Det har vært en viktig ledetråd i utviklingen av dette prosjektet, og etter hvert fikk vi gode tilbakemeldinger om at kurstilbud traff godt i forhold til mange bedrifters kompetansebehov.

8. FELLESOMRÅDET: MOTOR – MEKLER – MØTEPLASS

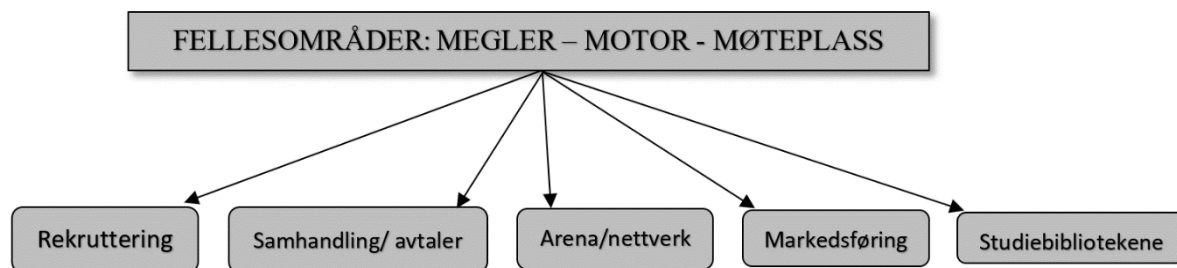
8.1 MÅLSETTING

Utvikling av Nord-Troms Studiesenter for å handtere de nye utviklingsstrategiene.

8.2 PLANLAGTE AKTIVITETER

- Strategisk arbeid med rekruttering og kompetanse
- Videreutvikle møteplassen – studiebibliotekene, etablere avtale med Universitetsbiblioteket
- Utvikle og vedlikeholde nettverk –arenaskaping
- Samhandling med utdanningsinstitusjonene – meglerrollen
- Arbeide for større synlighet gjennom egen markedsføringsprofil
- Strategisk kompetansearbeid sett i samfunns- og utviklingsperspektiv – motorrollen
- Evaluering – rapportering – informasjon og spredning

8.3 GJENNOMFØRING

8.3.1 Samhandling og avtaler

Det er gjennomført mange møter med kommunene, næringslivet, videregående skole og enkeltpersoner for å registrere og kvalitetssikre behov for kurs og utdanning. Det er jevnlig dialog og møter med ulike utdanningstilbydere for å få i gang kurs og studier i regionen.

Nord-Troms Regionråd/ Nord-Troms Studiesenter har overordnet samarbeidsavtale med UiT Norges arktiske universitet, og flere underavtaler med ulike fakultet og institutt.

Vinteren 2016/17 ble en samarbeidsavtale mellom Nord-Troms Studiesenter og de seks Nord-Troms kommunene om Studiebibliotek vedtatt i alle kommunene. Med bakgrunn i den kommunale avtalen inngikk Nord-Troms Studiesenter i desember 2017 løpende avtale med Universitetsbiblioteket (UB) for å sikre best mulig service for studentene.

8.3.2 Rekruttering og utdanning

Prosjekt Kompetanseløft har i hele perioden hatt avtale med Helsefakultetet om å skaffe praksisplasser innen helse i regionen. Dette mener vi vil være et virkemiddel for å rekruttere nye sykepleiere, helsesøstre, ergoterapeuter og fysioterapeuter til Nord-Troms. Ny avtale er inngått med virkning tom 31.07.2020.

Våren 2017 deltok vi i møter i Alta med Kunnskapsdepartementet og Kunnskapsministeren, om fleksibel lærerutdanning og rekruttering til læreryrket.

Leder av Nord-Troms Studiesenter har i prosjektperioden deltatt i to utvalgsarbeid initiert av UiT:

- Utdannings samarbeid 2018–2019 «*Sammen om kunnskap for en nordvendt framtid*»: Mandatet for arbeidet var å gi råd om hvordan universitetet kan bidra til å møte sentrale kompetanseutfordringer i landsdelens arbeidsliv.

- *Arbeidsplassbasert lærerutdanning.* (Stoppa pga økonomi, men startes opp igjen 2019 med prosjekt fullføring av tidligere påbegynt lærerutdanning).

NTSS har deltatt aktivt på Yrkes- og utdanningsmessa arrangert av Halti næringshage i samarbeid med Nord-Troms videregående skole, og vi har hatt egne informasjonsmøter for avgangselevne om muligheter for videre studier og arbeid i regionen.

Nord-Troms har hvert år egen stand i forbindelse med Arbeidslivsdagen ved UiT Norges arktiske universitet. Kvelden før arrangerer regionen treff for studenter fra Nord-Troms. NTSS har deltatt på begge disse arrangementene. Vi informerer om regionens kompetansebehov og studiemuligheter, muligheter for mastergradsstipend og om fordeler ved å jobbe i Nord-Troms.

I god tid før søknadsfrister arrangerer vi informasjonsmøter om ulike nett- og samlingsbaserte, fleksible studier. Med bakgrunn i kartlegginger og meldte behov har vi hatt særlig fokus på sykepleie- og lærerutdanning.

Åtte utviklingsaktører i Nord-Troms gikk i 2016 sammen å etablere mastergradsstipend til studenter som skriver oppgaver med relevans for regionen. Det er til nå delt ut 9 slike stipend. Nord-Troms Studiesenter informerer og annonserer for dette stipendet, og er sekretær for stipendet.

8.3.3 Arena og nettverk

Deltakelse på konferanser, seminar og møter utvider vårt nettverk og holder oss oppdatert på aktuelle problemstillinger. Dessuten gjennomfører vi jevnlig møter med kommuner, næringsliv, videregående skole og enkeltpersoner for å registrere og kvalitetssikre nye behov for kurs og utdanning.

Nord-Troms Studiesenter har hatt stor nytte av nettverket «Vi i Nord», initiert og drevet av UiT for studiesenter og kunnskapsparke i Nord-Norge. Det har vært en arena for utveksling av erfaringer, skaffe kontakter og få nye ideer. I dette nettverket ble vi også bedre kjent med Midt-Troms Studiesenter (tidligere Studiesenteret Finnsnes) som vi har hatt en del samarbeid med om utdanninger.

Vi har skaffet oss større kontaktnett gjennom deltakelse på blant annet PF Hjort seminarene, ReTenk konferansen i Harstad, Sjømatkonferanser på Skjervøy, UNNs årlige Samhandlingskonferanse og våre egne konferanser i Nord-Troms. I flere av disse fora har vi blitt invitert til å informere om, og presentere Kompetanseløftet, funn og metoder.

8.3.4 Markedsføring

Som ledd i profilering og oppmerksomhet rundt Studiesenteret fikk vi i 2016 utarbeidet ny logo og ny nettside. Sammen med egen Facebook side har dette gjort det lettere for oss å nå ut med relevant informasjon og lettere for våre studenter og kursdeltakere å nå oss.

Vi bruker aktivt logoen ved informasjonsmøter om utdanning, og ved annonsering av kurs og studier, både digitale annonser og i papiraviser. I forbindelse med saker om finansiering av studiesenteret og i andre sammenhenger hvor det er relevant, har vi også brukt logoen som viser at prosjektet er finansiert av Troms Fylkeskommune.

Gjennom prosjektperioden har vi hatt flere oppslag på radio og i lokalavisa om studiesenteret, våre tilbud og vårt arbeid, jfr årsmeldinger fra NTSS.

8.3.5 Studiebibliotekene

De 6 kommunene i regionen drifter egne studiebibliotek som er møteplasser for studentene i regionen. Dette er en unik modell i nasjonal sammenheng, en studiesentermodell uten eget bygg. Studiebibliotekene har merket en økende interesse for enkelte studier.

Det er utarbeidet felles minstestandard for studiebibliotekene. Bibliotekarene server disse studentene etter behov. Det varierer hvor mange studenter det er i hver kommune, men til sammen server studiebibliotekene om lag 100 studenter pr. år.

Nord-Troms Studiesenter deltar på en del regionale møter i bibliotekene, besøker alle bibliotekene jevnlig, og er bindeleddet til UB, jfr avtale.

Studiesenteret har i prosjektperioden holdt innlegg på konferansen *Folkebiblioteket som tilrettelegger for læring* og på seminaret: *Folkebiblioteket som kunnskapsaktør*

8.4 RESULTATER

Mottakere av mastergradsstipend fra Nord Troms
Begge foto: NTSS

Elever og UiT på Yrkes- og utdanningsmessa.

8.4.1 Samhandling /avtaler

Næringslivet etterspør kortere kurs/ seminarer. Vi har planlagt og gjennomført 15 ulike kurs og kursrekker for næringslivet i perioden 2015– 2019 og i tillegg 2 konferanser.

- Vi har inngått samarbeidsavtaler med:
- UiT, Handelshøgskolen i Alta om bedriftsøkonomiske fag og ledelse
- UiT, Helsefakultetet om desentralisert sykepleieutdanning
- UiT, Helsefakultetet om praksiskoordinator (for å skaffe praksisplasser innen helse i regionen)
- UiT, lærerutdanninga i Alta om master 1–7 og 5–10
- Universitetsbiblioteket (med bakgrunn i avtalene med kommunene)
- UiT, Idrettshøgskolen i Alta om samlingsbasert årsstudium i Nordreisa
- Nord-Troms videregående skole om leie/lån av lokaler ved behov
- Avtaler med hver av de 6 kommunene i NT om praksisplasser innen helse
- Avtaler med hver av de 6 kommunene i NT om Studiebibliotek

8.4.2 Rekruttering og utdanning

- Videreføring av studier innen bedriftsøkonomi og ledelse
- Samlingsbasert Master lærerutdanning 1–7 og 5–10 i gang 2017. Fra høsten 2019 er tre kull i gang.
- DSU fortsatt to kull (opptak annethvert år)
- Helsesykepleier: Nord-Norge kvota ble etter påtrykk fra Nord-Troms økt fra 30 til 80 %, antall studieplasser ble økt, men søkere som jobber i helsesøsterstillinger kommer likevel ikke inn.
- I prosjektet fikk vi lagd rekrutteringsfilmen «Menn til helse». Filmen brukes av kommunene i forbindelse med utlysning av stillinger og av NTSS og kommunene for å rekruttere søkere til utdanning innen helse.

- Etter mange år med megling fikk vi UiT med på å starte årsstudium i idrett i Nordreisa denne høsten. Det var nok søkere, men ikke nok som svarte ja på tildelt plass. Tilbudet forsøkes satt i gang fra høsten 2020.
- Det ble i høst tilbudt samlingsbasert Master i sosialt arbeid i Nord-Troms.

8.4.3 Annet

- Lørdagsuniversitetet i Nord-Troms er etter mange års pause «oppe og går» igjen. Dette er en times foredrag gitt av forskere ved UiT. «*Kvener, kulturarv og turisme*» var tema for 16. mars. I forbindelse med Forskningsdagene arrangeres lørdagsuniversitet 21. september med tema «*Betydning festivaler og arrangementer har for lokalsamfunn og turismeutvikling*». To nye lørdagsuniversitet er avtalt for 2020.
- Markedsføring av studietilbud gir resultat i forhold til antall søkere, men økte karakterkrav fører til at færre søkere er kvalifisert. Eksempelvis hadde vi 24 søkere til lærerutdanning master det første året men bare 6 begynte på utdanninga det året. Det trengs mer markedsføring mot de yngre studentene.
- Gjennom arbeid med Kompetanseløftet har de ansatte i studiesenteret blitt inspirert til egenutvikling. Vi har deltatt på PLP – kurs med Innovasjon Norge, LEAN –kurs med KS Konsulent og vi har gjennomført studieemnene *Prosjektstyring og Ledelse av prosjekt* ved UiT.
- Nord-Troms Studiesenter har fått større oppmerksomhet gjennom vår nye nettside og bruk av Facebook. Vi har slitt med noen små tekniske løsninger, men vår nye nettside har gjort det lettere for oss å legge ut nyheter og for brukerne å navigere på sida.
- Arbeidsmetodene og resultatene har vakt stor interesse hos ulike parter. Dette gjelder særlig resultatene av kartleggingsundersøkelsen innen helse, og arbeidet med forankring og involvering av arbeidet i kommunene. Vi har fått flere henvendelser om å stille opp i ulike fora for å fortelle om arbeidet. HR-medarbeiderne og helse- og omsorgslederne i kommunene ønsker å fortsette samarbeidet i nettverk med NTSS som koordinator også etter at Kompetanseløftet er avsluttet.
- I mange møter i ulike fora har vi presentert Nord-Troms Studiesenter og «Kompetanseløftet». Vi blir lagt merke til, og vi får mange tilbakemeldinger på at vi gjør godt arbeid og at det er stort behov for de tilbud vi gir, og det arbeidet vi utfører.

9. **EFFEKTER AV KOMPETANSELØFT I NORD-TROMS**

Interkommunale tilbud innebærer som regel å få langt mer ut av disponerte midler og ressurser. Vi håper at større interesse for felles-satsinger i Nord-Troms vil bli en effekt av Kompetanseløft i Nord-Troms, og de tiltakene som er gjennomført som del av dette prosjektet.

Det er viktig med tilbud innen profesjonsutdanninger som for eksempel sykepleie og lærerutdanning i områder som Nord-Troms med lang avstand til nærmeste studiested. Studenter på fleksible, samlings- og/eller nettbaserte studier går i hovedsak rett ut i jobb i en av Nord-Troms kommunene etter endt utdanning.

Når regionen løfter flere «ting» samtidig – for eksempel satsingen innen helse- og omsorg, vekslingsmodellen og lærlingeløftet gir dette gode effekter på rekruttering til yrker med stor etterspørsel etter kvalifisert arbeidskraft.

Kompetanseløftet har gjennom ulike samhandlingsarenaer skapt bevisstgjøring og forståelse i Nord-Troms for at kompetanse er viktig. For å få i gang utdanninger og kompetansetilbud regionen har behov for, må de ulike kompetanseaktørene samhandle. Det kan ikke forventes raske løsninger på alle områder, men planlegges og jobbes langsiktig.

Gjennom Kompetanseløftet har vi i løpet av 5 år har produsert mer enn 6000 studiepoeng til Nord-Troms. I prosjektperioden har i tillegg nesten 900 personer deltatt på ulike kurs, konferanser og seminar i regi av Nord-Troms Studiesenter. Kursopplegg rettet mot næringslivet, særlig hvor man kan bruke egen bedrift som case, har gitt gode tilbakemeldinger fra deltakerne.

Det at regionen har relativt få innbyggere gir liten utviklingskraft og rekruttering til kurs og utdanninger. Samtidig har prosjektet skapt en forventning om hva studiesenteret kan bidra med. Kunnskapsbaserte grep er viktige – for eksempel kartlegging og forslag til løsninger ut fra kartleggingen – kan være studiesenteret sin jobb

Gjennom tilbakemeldinger mener vi å kunne hevde at flere enn før vet hva Nord-Troms Studiesenter er og hva vi kan tilby. Vi brukes aktivt som fasilitator i forbindelse med seminarer, kurs og konferanser. Ikke minst er vi en respektert, akseptert og aktivt brukt samarbeidspart for kommunene og næringslivet i Nord-Troms i arbeidet med å skaffe den kompetanse det er behov for til regionen.

10. VIDERE ANBEFALINGER

- Tilby de utdanningene som er i gang i Nord-Troms
- Mekle fram nye utdanninger (bl. a. innen reiseliv og barnehagelærer)
- Tilby kurs for næringslivet
- Koordinator for ledernetverk helse, HR- nettverk, lederseminar
- Følge opp tiltakene i den regionale helseplanen (2016–2020)
- Følge opp samarbeidsavtalene med UiT om utdanninger, praksiskoordinator, universitetsbiblioteket,
- Følge opp avtalene med kommunene om studiebibliotekene og praksisplasser helse
- Videreføre Mastergradsstipend Nord-Troms
- Arrangere Lørdagsuniversitet